

RAZRED IN PREDMET		
8. razred		
SLOVENŠČINA 	Ivan Tavčar: Visoška kronika Odvisniki	V prilogi boš našel miselna vzorca (življenjepis Ivana Tavčarja, realizem). V prilogi najdeš prilagojen učni list.
BIOLOGIJA 	Zgradba in delovanje prebavil	V prilogi najdeš prilagojen učni list za zapisovanje odgovorov na vprašanja. List si nastisni in ga izpolni.
KEMIJA 	Železo in jeklo	V prilogi najdeš prilagojen učni list za zapisovanje odgovorov na vprašanja. List si nastisni in ga izpolni.

NAJPOMEMBNEJŠA DELA

- Med gorami (12 pripovedk)
- Tržačan
- Cvetje v jeseni
- Visoška kronika
- V Zali
- Izza kongresa

IVAN TAVČAR
(Emil Leone)

ŠOLANJE

- **OŠ** (Poljane, Ljubljana)
- **SŠ** (gimnazija – Ljubljana, Novo mesto)
- **ŠTUDIJ** (pravo – Dunaj)

SLUŽBOVANJE

- odvetniški pripravnik (Ljubljana)
- delal v Kranju
- odprl odvetniško pisarno (Ljubljana)
- bil vodilni politik (do razpada AVSTRO-OGARSKE)
- ljubljanski župan

DRUŽINA, SMRT

- Franja Tavčar (žena) – gibanje žensk
- aktiven v mnogih društvih (predsednik kluba biciklistov)
- umrl 28.2.1923 v Ljubljani

ROJSTVO, OTROŠTVO

- 28. avgust
- Poljane nad Škofjo Loko
- revna, kmečka družina

ZNAČILNOSTI

- avtorje vodi razum
- pristno, naravno, resnično predstavljanje sveta
- opis preprostega poštenega človeka in pokvarjenega bogatega meščana

POMEN

Slovenci dobimo:

- ♦ 1. slovenski roman (Jurčič: Deseti brat)
- ♦ 1. tragedijo (Jurčič in Levstik: Tugomer)
- ♦ 1. literarni program (Levstik)
- ♦ 1. umetno pripovedko (Levstik: Martin Krpan)

REALIZEM

(druga polovica 19. stoletja)

PREDSTAVNIKI

Ivan Tavčar
Janko Kersnik

Josip Jurčič

Fran Levstik (→)

Simon Jenko (→)

Fran Erjavec

PISATELJI

PESNIKI

Anton Aškerc

Simon Gregorčič

Fran levstik

Simon Jenko

ODVISNIKI

1. Obkroži glavni stavek, vprašaj se po odvisniku (napiši vprašanje), postavi vejico in poimenuj odvisnik.

Kdor bo prepisoval bo kaznovan. _____

Ker nisem znal napisati domače naloge sem jo prepisal od sošolca. _____

Ne da bi spregovoril eno samo besedo je opravil naloženo delo. _____

Soseda mi je povedala kaj se je včeraj zgodilo. _____

Kjer se prepirata dva tretji dobiček ima. _____

Potem ko se je vrnil iz vojske se še ni oglasil pri nas. _____

Stopi pod streho da ne boš čisto premočen. _____

Če bo pretoplo se lahko poslovimo od prvomajske smuke. _____

Na sprehod je šel vsak dan čeprav je deževalo. _____

Medtem ko si ti spal je prav pošteno lilo. _____

Vreme ki se vseskozi spreminja bo močno vplivalo na potek prireditve. _____

2. Pretvori odvisnik v stavčni člen (NI GLAG.).

Zapiši novo poved. Stavčni člen poimenuj.

Ko kupuješ čevlje, pazi na primerno velikost. _____

Oče je Jerneju svetoval, naj počiva. _____

3. Pretvori podčrtani stavčni člen v odvisnik (JE GLAG.).

Zapiši novo poved. Poimenuj odvisnik.

Obtoženec je priznal svojo krivdo. _____

Zaradi velike količine dežja reke poplavlajo. _____

4. Povedi dopolni z zahtevanim odvisnikom.

Vse premažemo s smetano, _____.(načinovni)

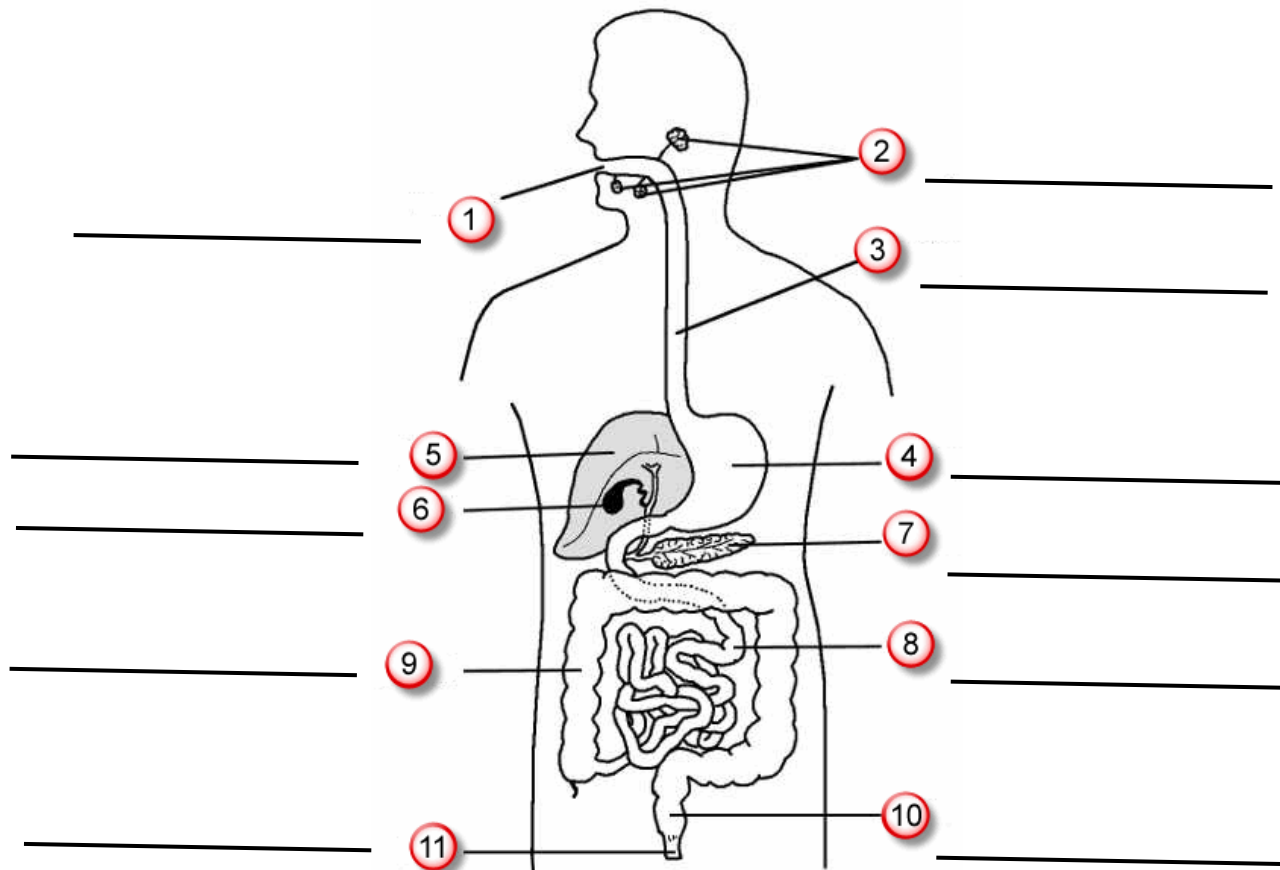
_____, jo posujemo z grenkim kakavom. (časovni)

_____, mu bo torta uspela. (osebkov)

ZGRADBA IN DELOVANJE PREBAVIL

1. Naštej hranilne snovi, ki jih potrebuje naše telo. (U/str. 110 – 115)

2. Poimenuj dele prebavne poti.

3. Dopolni preglednico.

PREBAVNI ORGAN	NALOGE, KI JIH OPRAVLJA
požiralnik	
želodec	
jetra	
žolč	
trebušna slinavka	
dvanajstnik	
tanko črevo	
debelo črevo	
danka	

1. Kateri prebavni organi sodelujejo pri mehanski razgradnji hrane.

Opiši mehansko prebavo.

2. Kaj misliš, kako poteka kemična razgradnja hrane?

3. Pri razgradnji velikih molekul hrane v manjše sodelujejo prebavni **ENCIMI**, ki jih različne prebavne žleze izločajo v prebavno cev (izločku pravimo prebavni sok). Encimi so vrsta beljakovin, ki pospešujejo kemično razgradnjo hrane.

ZAPOMNI SI! ENCIMI so neke snovi (molekule), ki poskrbijo za to, da bi kemijska reakcija hitreje stekla. V telesu potekajo skoraj vse reakcije pod vplivom encimov.

IME ENCIMA	DEL PREBAVNE CEVI	RAZGRADNJA HRANILNE SNOVI (katero hranilno snov bo encim razgradil)	PRODUKT RAZGRADNJE (kaj bo nastalo, ko encim razgradi hranilno snov)
AMILAZA učb. str. 117			monosaharidi – enostavni sladkorji
PEPSIN učb. str. 117 in 114	ŽELODEC		aminokislina
LIPAZA učb. str. 115			

Železo je četrty najpogostejši element v zemeljski skorji in druga najpogostejša kovina za aluminijem. Ocenjujejo, da je njegova uporaba pomeni 95% uporabe vseh kovin.

1. Opiši **lastnosti železa**.

trdota	
mehanske lastnosti	
prevodnost toplote in elektrike	
videz	
tališče	
vrelišče	
gostota	

2. S pomočjo periodnega sistema določi:

simbol	
število protonov	
število nevtronov	
število elektronov	
periodo	
skupino za železo	

3. V kakšni obliki ga najdemo na zemlji? _____

4. Pridobivanje železa poteka v talilnih pečeh **plavžih**. Kaj dodajo v plavž?

5. Napiši reakcije, ki potekajo v plavžu. (lahko samo opis)

6. Surovo železo predelajo v **jeklo**. Kaj surovemu železu odvzamejo in katere kovine dodajo za izboljšanje lastnosti?

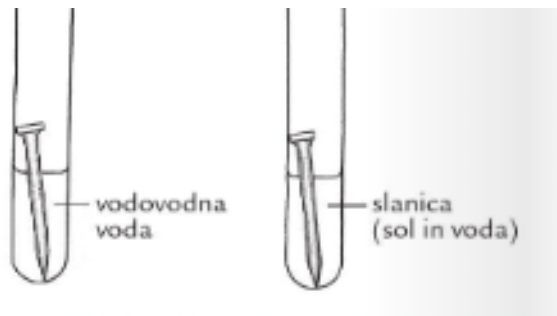
7. Rjavenje železa

Kaj povzroča rjavenje železa? Kaj ga pospešuje?

Zapiši besedno enačbo.

8. Naredi **poskus** pri katerem boš dokazal, da žebelj v slanici hitreje zarjavi. Namesto epruвет lahko uporabiš kakršnekoli lončke. Opazuj koliko dni je potrebno, da žebelj zarjavi.

Opažanja zapiši.

9. V tabelo vpiši najpogostejše **načine zaščite** pred rjavenjem.

VRSTA ZAŠČITE ŽELEZA IN JEKLA	PRIMER PREDMETOV
oljni premazi	
barvne prevleka	
uporaba manj reaktivnih kovin- kositer	
uporaba reaktivnejših kovin – cink	
uporaba reaktivnejših kovin – magnezij	
plastične prevleka	
uporaba nerjavnega jekla	

10. Železo je pomemben za delovanje človeškega telesa.

Kje je prisoten v človeškem telesu? _____

Kakšne so posledice pomankanja železa?

V katerih živilih so prisotne železove spojine?
